

Magdalena Kuć¹

UNIwersYTET PAPIESKI JANA PAWŁA II W KRAKOWIE

Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Studentów Instytutu Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w roku akad. 2012/2013

Koło Naukowe Studentów Instytutu Historii Sztuki i Kultury UPJPII (knsih-sik@upjp2.edu.pl; <https://facebook.com/KNSIHSiK>) działające przy Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego zostało założone przez studentów w 2005 roku (do października 2012 roku funkcjonowało pod nazwą Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki). Nieprzerwanie od momentu powstania pieczę nad jego prawidłowym funkcjonowaniem sprawuje dr Józef Skrabski. Nad całością prac czuwa wybierany corocznie na Walnym Zebraniu Zarząd, składający się z prezesa, wiceprezesa, sekretarza i skarbnika.

Koło zrzesza studentów wszystkich roczników historii sztuki oraz ochrony dóbr kultury, ponadto posiada wielu sympatyków wśród absolwentów Instytutu oraz członków pozostałych organizacji istniejących na Uczelni. Dzięki wsparciu, jakie otrzymuje od władz Instytutu, wykładowców, jak również samego Uniwersytetu, Fundacji im. św. Królowej Jadwigi dla UPJPII oraz Rady Kół Naukowych UPJPII już od ośmiu lat może realizować ambitne cele uchwalone w statucie.

Podstawowym założeniem działalności jest rozwój zainteresowań wśród studentów poprzez poszerzanie wiedzy z zakresu historii sztuki oraz szeroko pojętej kultury. Dlatego też włączamy się w organizowane w Instytucie Historii Sztuki i Kultury konferencje naukowe, m.in. coroczne *Muzealia w konserwacji*, *Seminarium Sztuki i Kultury Duchowej Cystersów*, jak również ogólnopolskie *Pogranicza Chrześcijaństwa* oraz *Sztuka po Trydencie*.

¹ Wiceprezes KNSIHSiK UPJPII w roku akad. 2012/2013.

Muzealia w konserwacji (muzealiawkonserwacji@gmail.com; <https://facebook.com/MuzealiaWKonserwacji>) to ciesząca się dużym zainteresowaniem konferencja naukowa powstała z inicjatywy członków Koła. Ma na celu przybliżenie studentom zagadnień z zakresu pracy konserwatora zabytków, prewencyjnych zabiegów ochronnych oraz ukazanie efektów działań w obiektach zabytkowych. 13 czerwca 2013 roku w siedzibie Instytutu Historii Sztuki i Kultury UPJPII przy ul. Sławkowskiej 32 odbyła się jej trzecia edycja, podczas której zaprezentowanych zostało czternaście referatów. Po słowie wstępnym dr. hab. Kazimierza Kuczmana, Dyrektora IHSiK, który moderował dwa pierwsze panele sesji, głos zabrała dr Ewa Wilkojć z Zamku Królewskiego na Wawelu. Poruszyła ona bardzo istotny temat opieki nad dziełem sztuki w muzeum. Dr Wilkojć zwróciła uwagę, jak ważne dla obiektów zabytkowych jest zachowanie odpowiednich parametrów wilgotności, temperatury oraz natężenia światła. Następnie z dwoma referatami – *Czy bezcenne jest zawsze cenione? Losy kwatery krakowskiego Tryptyku Dominikańskiego oraz Cudami słynące wizerunki Matki Boskiej Gosprzydowskiej, czyli o tym, czy rzetelna konserwacja może zgodzić się z wolą pobożnego ludu*, wystąpiła mgr Anna Borowska. Mgr Zofia Maniakowska-Jazownik z Pracowni Konserwacji Papieru i Skóry Muzeum Narodowego w Krakowie na podstawie kolekcji miniatur przybliżyła zagadnienie obiektów multitechnologicznych w praktyce konserwatorskiej. Tegoroczna edycja konferencji była najbardziej interdyscyplinarną z dotychczas zorganizowanych. Gościliśmy u siebie czworo specjalistów z Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Mgr Anna Rogulska wygłosiła referat zatytułowany *Zastosowanie metod spektroskopowych do badania średniowiecznych manuskryptów – studium hebrajskiej Tory i Brewiarza Rzymskiego ze zbiorów Ossolineum we Wrocławiu*. Mgr inż. Roman Gołąb przedstawił wyzwania i możliwości mikroinwazyjnej metody pomiaru światłotrwałości. Tę tematykę kontynuowała Alicja Majda z prelekcją *Punktowe starzenie światłem sprzężone ze spektrometrią odbiciową – nowa technika badania trwałości materiałów*. Mgr Dominika Pawcenis poruszyła problem chemii w zagadnieniach mikroniszczących badań jedwabiu. Ostatni referat w drugim panelu sesji przedstawiła mgr Natalia Słomka z Pracowni Konserwacji Tkanin Muzeum Narodowego w Krakowie, która opowiedziała o prewencji konserwatorskiej w ochronie obiektów tekstylnych. Trzecią część konferencji, moderowaną przez wicedyrektora Instytutu ks. dr. Szymona Tracza, otworzył dr hab. Tomasz Węclawowicz z Instytutu Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie z referatem *Wnętrze sakralne jako tekst kultury. Wybrane zagadnienia konserwatorskie kościoła i klasztoru w Mogile*. Kolejne trzy wystąpienia przybliżyły

prace konserwatorskie z punktu widzenia archeologii. Dr Joanna Dębowska-Ludwin z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego opowiedziała o badaniach archeologicznych i wstępnej konserwacji materiałów zabytkowych. Mgr Karolina Rosińska-Balik z tego samego ośrodka naukowego przedstawiła referat *Złota Misja. Figurki z Tell el-Farkha – droga do odzyskania blasku świetności*. Następnie mgr Agnieszka Ogórek reprezentująca Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych wygłosiła prelekcję zatytułowaną *Analiza techniki i technologii wykonania oraz konserwacja terakotowych etruskich głów wotywnych z II–I w. p.n.e.* Konferencję zamknęło wystąpienie mgr Marii Porucznik – *Konserwacja ornatu z brokateli włoskiej z 2. połowy XVI w., z haftem polskim z przełomu XVII i XVIII w. z kościoła świętych Piotra i Pawła w Krakowie*. Dzięki różnorodności poruszanych zagadnień słuchacze zapoznali się ochroną obiektów zabytkowych z punktu widzenia konserwatorów, archeologów oraz naukowców, co stanowiło znakomite rozwinięcie poprzednich edycji konferencji *Muzealia w konserwacji*.

Istotną częścią działalności Koła są warsztaty, w ramach, których organizowane są wyjścia do instytucji kultury oraz spotkania z ludźmi związanymi z kręgiem naszych zainteresowań. W dniach 8–11 października 2012 roku odbył się, organizowany przez Instytut Historii Sztuki i Kultury UPJPII, krakowski Oddział Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Włoski Instytut Kultury przy współudziale Koła Naukowego, cykl wykładów dotyczący jedwabnych adamaszków włoskich wygłoszony przez wybitną znawczynię zabytkowych tkanin – prof. Annę Marię Colombo z Turynu. Prelekcje odbywały się w języku włoskim i były symultanicznie tłumaczone na język polski. Wykłady stanowiły swego rodzaju uzupełnienie zajęć prowadzonych przez Pracownię Badań i Konserwacji Tkanin Zabytkowych funkcjonującą przy IHSiK UPJPII.

15 listopada 2012 roku gościliśmy Piotra Zdybała – absolwenta IHSiK UPJPII, historyka sztuki, doktoranta w Instytucie Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Podczas prezentacji swojego referatu *Główne nurty w architekturze czeskiego modernizmu* przybliżył on zagadnienia związane z funkcjonalizmem, kubizmem oraz rondokubizmem.

Ponadto członkowie Koła, jak co roku, przyłączyli się do promowania Uczelni podczas organizowanego w dniach 15–18 maja 2013 roku Festiwalu Nauki, którego trzynasta edycja odbywała się pod hasłem *Oblicza wody*. Nasi studenci stworzyli sobie stanowisko *Woda zakłęta w sztuce*, gdzie omawiali sposoby wytwarzania farb, pomagali malować marynistyczne pejzaże przy pomocy farb wodnych, grali w wodne puzzle – interaktywną zabawę z dziełem sztuki, jak

również na potrzeby Festiwalu przygotowali grę planszową *Płynąc od dzieła do dzieła*.

Najcennieszą formą poszerzania wiadomości zdobytych na wykładach jest udział w objazdach naukowych. Podczas tego typu ćwiczeń terenowych studenci empirycznie stykają się z historią, sztuką oraz kulturą wielu miejsc zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami. Podstawą zaliczenia objazdu jest oddanie jego opiekunom merytorycznym referatu na temat jednego z odwiedzanych zabytków. Zgromadzone podczas takich wyjazdów materiały są archiwizowane i dołączane do księgozbioru Koła Naukowego. Nieodłączną zaletą objazdów jest możliwość wykonania dokumentacji fotograficznej wizytowanych miejsc, która stanowi nieocenioną pomoc naukową dla studentów.

Na początku grudnia 2012 roku przy wsparciu Rady Kół Naukowych UPJPII zorganizowany został dwudniowy wyjazd *Szlakiem wybranych zabytków województwa świętokrzyskiego*. Trasa objazdu obejmowała Nowy Korczyn, Beszową, Rytwiany, Koprzywnicę, Sandomierz, Obrazów, Klimontów, Ujazd, Raków, Kurowkę oraz Grabki Duże. Nad poziomem merytorycznym objazdu czuwali dr Józef Skrabski, dr Michał Myśliński oraz dr Sławomir Dryja.

Kolejnym współorganizowanym przez Koło objazdem naukowym był wyjazd *Podlasie na styku kultur* (29 IV – 4 V 2013). Podlasie to swoisty konglomerat kultur i narodowości. Dzięki przenikaniu się wpływów chrześcijaństwa, judaizmu i islamu mieliśmy okazję zobaczyć znakomite przykłady zabytków sztuki Wschodu oraz Zachodu, w tym wiele ciekawych przykładów architektury sakralnej i rezydencjonalnej. Trasa objazdu wiodła m.in. przez Lubartów, Radzyń Podlaski, Siedlce, Drohiczyn, Tykocin, Supraśl, Białystok, Bohoniki, Boćki, Janów Podlaski, Siemiatycze, Grabarkę, Białą Podlaską i Włodawę. Opiekunami naukowymi objazdu byli doktorzy Józef Skrabski oraz Sławomir Dryja.

Prócz tego w roku akad. 2012/2013 w Instytucie zorganizowane zostały wyjazdy: przez dr. Piotra Grotowskiego do Stambułu (28 IV – 5 V 2013), a także przez ks. dr. hab. Dariusza Tabora oraz dr. Józefa Wrońskiego (5 VI 2013) jednodniowy wyjazd na Górny Śląsk, podczas którego uczestnicy mogli zapoznać się z zabytkami sztuki średniowiecza i nowoczesności.

Od kilku lat Koło Naukowe współpracuje z Pracownią Inwentaryzacji IHSiK UPJPII, której kierownikiem jest dr Józef Skrabski, przy inwentaryzacji kościołów i klasztorów Archidiecezji Krakowskiej. Celem projektu jest stworzenie nowoczesnej bazy danych zawierającej dokumentację fotograficzną oraz opisy dzieł sztuki znajdujących się w obrębie archidiecezji. Na przestrzeni ostatnich lat, między innymi, zinwentaryzowano dekanaty: zatorski, libiąski, babicki, krzeszowicki, niepołomicki, wielicki, wawrzeńczycki, czernichowski,

mogilański. Aktualnie prace ewidencyjne trwają w dekanatach Niegowić i Sucha Beskidzka.

Ponadto w latach 2007–2009 członkowie Koła uczestniczyli w inwentaryzacji zbiorów Ośrodka Dokumentacji Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie, a w roku 2008 powołano do życia Sekcję Inwentaryzacji Zabytków Chrześcijańskich Regionu Tur Abdin.

Poza swą statutową działalnością Koło Naukowe aktywnie włącza się w pomoc przy katalogowaniu wciąż rosnącego księgozbioru biblioteki Instytutu Historii Sztuki i Kultury im. ks. Zdzisława Klisia.

Koło Naukowe objęło swym patronatem czasopismo „Vide” – Rocznic Studentów IHSiK, docelowo mające posiadać własny numer ISSN oraz wpis do Rejestru dzienników i czasopism. Projekt ten realizowany jest od poprzedniego roku akademickiego i daje studentom Instytutu możliwość zaistnienia w świecie nauki. Na łamach „Vide” mogą oni drukować swoje teksty oscylujące wokół szeroko pojętej historii sztuki, krytyki artystycznej oraz ochrony dóbr kultury. Aktualnie trwają prace redakcyjne nad pierwszym numerem.

Przyjazną atmosferę pomiędzy pracownikami merytorycznymi i administracyjnymi oraz studentami pomagają podtrzymać cieszące się dużą sympatią rokrocznie organizowane spotkania opłatkowe. Tradycją stały się także doroczne bale tematyczne studentów IHSiK.

Koło Naukowe Studentów Instytutu Historii Sztuki i Kultury UPJPiI jest uważane za jedno z najprężniej działających Kół Naukowych na Uczelni. Jako członek ustępującego Zarządu żywię szczerą nadzieję, że w przyszłości młodszy Kolegowie z równym zaangażowaniem zadbają o pielęgnowanie swoich pasji, jednocześnie przyczyniając się do rozwoju Koła, a co za tym idzie również Instytutu.